

הנדון: בקשה לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998

במענה לפנייתך שבסימוכין, למשרד העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים (להלן: "המשרד") בהתאם לחוק חופש המידע תשנ"ח-1998, (להלן: "החוק"). נשיב כדלקמן:

להלן תגובת הגורם המקצועי-

1. סעיף 13 לחוק אומנה לילדים (להלן: "החוק") - מתן מידע על זכויות ילדים כולל תפקיד

הממונה על ברור תלונות ילדים - הצוותים המקצועיים בגופי האומנה, להם יש חובה התקשרות מכוח מכרז עם משרד העבודה ורווחה והשירותים החברתיים (להלן: "המשרד"), מוכשרים לתפקידם במסגרת בית הספר לעובדים סוציאליים. במסגרת ההכשרה לומדים על תפקידם לתת מידע לילד על זכויותיו השונות כולל האפשרות לפנות לממונה על ברור תלונות ילדים. במסגרת ההדרכה אותה מקבלים בתוך גופי האומנה, לצורך ביצוע תפקידם, הנושא נלמד ומיושם. כלי הבקרה שנבנו עבור מפקחי האומנה כוללים בדיקה שאכן נושא זה דובר עם הילד ונרשם בתיקו.

2. סעיף 20 לחוק - איתור אומנים - גופי האומנה שזכו במכרז אחראים לאיתור וגיוס

משפחות אומנה חדשות. הם יוצאים מעת לעת במבצעי פרסום תחום האומנה, בכל אמצעי התקשורת והרשתות החברתיות. בעבר המשרד יחד עם הלפ"מ יצא למבצע גיוס משפחות באמצעות פרסום באמצעי התקשורת. מפקחי האומנה מתראיינים אף הם באמצעי התקשורת על מנת לפרסם את הצורך בגיוס משפחות נוספות. **הערכת כשירות -** הערכת כשירות משפחות מועמדות לאומנה - הערכת כשירות המשפחות, מתבצעת בהתאם למדיניות המשרד על ידי גופי האומנה, בהתאם לתקנות רישוי אומנה שפורסמו בשנת 2017.

איתור וגיוס משפחות - כיום יש כ-3,700 משפחות אומנה המטפלות בכ-4,200 ילדים. הצורך גדול מההיצע ואנו עושים מאמצים לדיוק הפרסום בחברות השונות בחברה הישראלית על מנת לאתר יותר משפחות שמתאימות לשמש כאומנות וטרם אותרו.

3. סעיף 22 לחוק - בחודש יולי 2020, החלה לפעול **מערכת ממוחשבת לניהול ותמיכה בשיקול**

הדעת בעת מתן **רישוי משפחות אומנה**. המערכת מנוהלת על ידי המשרד ומונתה מנהלת ייחודית להטמעה יישום ופיתוח שלבים נוספים. המערכת אופיינה ופותחה על ידי המשרד בהתאם להוראות החוק. המערכת עומדת לרשות עובדי המשרד בעלי ההרשאות הרלוונטיות וכן לרשות גופי האומנה ולכן עברה בדיקת חדירות על ידי מערכת ממשל זמין.

המשתמשים החיצוניים (גופי האומנה), משתמשים בה באמצעות מערכת ממשל זמין. כל משתמש מקבל הרשאה ייחודית. בעלי התפקידים מתוך המשרד, פיקוח מחוזי וארצי עומדים בכללי אבטחת מידע של המשרד.

4. **סעיף 39 לחוק – תפקיד מנחת אומנה** – מפקחי האומנה במסגרת תפקידם מוודאים כי לכל ילד יש מנחת אומנה אישית הנפגשת איתו לפחות פעם בחודש או פעם בשבועיים בהתאם לצרכיו ולהסכם שנחתם עם המשרד. ב"אומנה הרגילה" לכל מנחת אומנה יש מקסימום 30 ילדים בטיפול. ב"אומנה הטיפולית" (ילדים עם מורכבות וליווי וטיפול פסיכיאטרי) – לכל מנחת אומנה יש מקסימום 12 ילדים בטיפול ישיר.

מדידת איכות – בימים אלו אנו מפתחים כלי מדידה לבחינת תכניות הטיפול והתקדמות הילדים באומנה. שאלון מקוון ראשון יופץ למשפחות האומנה בתקופה הקרובה. בנוסף, החל מחקר מלווה על קרובי משפחה באומנה, המחקר יבחן התקדמות הילדים במסגרת אומנת הקרובים, בכל תחומי חיהם. בריאות, חינוך, והתחום הרגשי נפשי. (לפי הנתונים שבידנו מעל 60% מילדי האומנה – גדלים בקרב אומנים קרובי משפחה).

5. **סעיף 49 לחוק – גופי אומנה** – המשרד עובד עם חמישה גופי אומנה : **מט"ב** (מפעילים אומנה "רגילה" במחוז צפון). **שחר** (מפעילים אומנה "רגילה" במחוז ירושלים ו"טיפולית" במחוז צפון ומרכז). **אור שלום** (מפעילים אומנה "רגילה" במחוז המרכז). **א.ד.נ.מ** (מפעילים אומנה "רגילה" במחוזות הצפון והמרכז). **מכון סאמיט** (מפעילים אומנה "רגילה ואומנה "טיפולית" במחוזות ירושלים והדרום). **[מחוז]** – בהתאם לחלוקה הגיאוגרפית של המשרד. **דיווח על ביצוע** – חמשת גופי האומנה בהתאם להסכם עימם, מדווחים על ניצול תקציבי המשרד לביצוע תכניות הטיפול במסגרת המערכת המשרדית "מסגרות רווחה". הפיקוח המחוזי בוחן הדיווחים הקיימים ביחס לניצול התקציבי וביחס לביצוע תכניות הטיפול. הגופים המפעילים נדרשים לדיווח על ניצול תקציבי עליו מדווחים במסגרת המערכת הממוחשבת "מסגרות רווחה" וכן בדיווח חודשי למפקחי האומנה. **מדדי איכות** – מטה האומנה עם המפקחים המחוזיים יחד עם אגף פיקוח ובקרה אפיינו ופיתחו כלי בקרה ופיקוח ייחודיים לתחום האומנה. כלים באמצעותם המפקחים מבצעים בקרה על ביצוע תכניות טיפול בהתאם לצרכים הטיפוליים, המשתנים של הילדים. כלי הבקרה העומדים לרשות המפקחים נמצאים במערכת הבקרה המשרדית "נתיב", מערכת אשר מאפשרת הנפקת מידע על ביצוע תיקונים ועדכונים בנושא תכניות טיפול וכוח אדם בהתאם להנחיות הפיקוח. **אבטחת מידע** – בהתאם להסכם, גופי האומנה עובדים עם מערכות מחשוב מאובטחות למניעת חשיפת מידע על הילדים ומשפחות האומנה.

6. **סעיף 50 לחוק – פיקוח על גופי האומנה** – באמצעות כלי הבקרה שפיתחו, מפקחי האומנה, מפקחים על הגופים המפעילים בכל הקשור להכשרת אומנים, לתהליכי איתור גיוס ובדיקה של המשפחות, תהליכי ההתאמה של המשפחות לצרכי הילדים, תכנון וביצוע תכניות טיפול

לילדים. בנוסף, באמצעות כלי הבקרה נבדקת מצבת כוח האדם והכשרתם טרום כניסה לתפקיד.

הכשרת צוותי אומנה - בהתאם למדיניות לאחידות הידע של מנחות האומנה לביצוע תפקידן, גופי האומנה נדרשים להכשיר את מנחות האומנה במסגרת הקורסים שפותחו ומתעדכנים מעת לעת בבית הספר לעובדי רווחה.

תהליכי העבודה - תהליכי העבודה באומנה מעוגנים במסגרת תקנות עבודה סוציאלית וכן בנהלים ליישום חוק האומנה. תהליכי רישוי משפחות עוגנו בתקנות רישוי בהתאם לחוק. גופי האומנה בהתאם לחוק, פועלים להשמת ילדים במשפחות אומנה בהתאם לדתם, מנהגי משפחתם ולפי הזרם החינוכי אותו קבעו הוריהם. תכניות הטיפול נבנות בהתאם לצרכי הטיפול של הילדים. תכניות הטיפול נבנות בשיתוף הילד, האומנים וכן העו"ס המטפל בשירותי הרווחה במקום מגורי ההורים. תכניות הטיפול מעודכנות מעת לעת בהתאם לצרכי הילד. הפיקוח כאמור מפקח באמצעות כלי הבקרה על הליכים אלה.

7. **סעיף 51 לחוק – תקני הפיקוח** - תקני הפיקוח בתחום מנהל שירותים חברתיים ואישיים (שבעה וחצי תקנים) וכן תקני הפיקוח במנהל מוגבלויות (ששה תקנים), אינם מאפשרים רמת פיקוח מספקת, המפקחים עושים ככל יכולתם לביצוע כל המשימות המחויבות על פי החוק ומדיניות המשרד ונהליו. לאור הצרכים הגדלים בתוספת תקנים, מנהלת המינהל הגישה בקשה לתוספת תקינה. המפקחים פועלים בהתאם להוראות המשרד בנוגע לתפקידי הפיקוח באופן כללי ובהתאם לנהלים ומועברים מעת לעת על ידי המפקחת הארצית על האומנה.

8. **סעיף 56 לחוק – ממונה על ברור תלונות ילדים** - שרות האומנה פועל על מנת ליידע את ילדי האומנה בדבר קיומו של מנגנון ברור תלונות ילדים. הילדים מקבלים מידע ממנחת האומנה. מידע הכולל דרכי התקשרות עם הממונה על ברור תלונות ילדים, באמצעות שיחה וחלוקת כרטיסים (בהם יש מידע על דרכי ההתקשרות). יצוין כי לכל ילד באומנה יש עו"ס אישית – מנחת אומנה אשר נפגשת איתו לשיחה טיפולית לפחות אחת לחודש. הילדים מתגוררים במשפחות אשר האומנים בהם מהווים עבורם דמויות משמעותיות מיטיבות. יש להם קשר עם גורמי חינוך וגורמי טיפול בהתאם לתכנית הטיפול שנבנתה עבורם ולחלקם יש קשר משמעותי ביותר עם עו"ס הרשות המטפלת במשפחה, במקום מגורי ההורים - לפיכך ההשערה כי מספר הפניות הנמוך לממונה על ברור תלונות ילדים נובע מהעדר מידע על תפקיד זה - מוטלת בספק.

9. **סעיף 57 + 58 לחוק – תיק ילד** – לכל ילד באומנה קיים תיק אישי בו מתוייכים כל הדוחות הנוגעים בענייניו, כולל תכנית טיפול, תכנית לימודית, צרכים רפואיים וכן שיחות טיפוליות. בימים אלה מאופיינת ומפותחת מערכת כלל משרדית ממוחשבת, שתבנה אחידות כלל משרדית ושקיפות בכל הטיפול בילדים המטופלים על ידי המשרד ובתוכם גם

ילדי האומנה. ההוראות לשמירת המידע הקיים בתיקים וכן העברת מידע מגופים שיסיימו
ההתקשרות עם המשרד, יכללו במערכת זו.

10. חלוקת תקציב – התקציב מתחלק לשלושה תחומים עיקריים – דמי אחזקה – המשרד משלם למשפחות האומנה דמי אחזקה לטיפול בילד (באומנה "הרגילה במוצק 2,500 ₪ לחודש באומנה "הטיפולית 3,200 ₪ לחודש). בנוסף המשפחות מקבלות תקציב להצטיידות ראשונית בקליטת הילד ופעם השנה תשלום של חצי חודש נוסף לצורך יציאה לחופשה. שני תחומים נוספים – תשלום עבור כוח האדם ותשלום עבור ביצוע תכניות טיפול – מועברים על ידי המשרד לגופי האומנה לצורך ביצוע תפקידים בהתאם להסכם שנחתם עימם. תשלום עבור כוח האדם הוא כ-1,000 ₪ לחודש פר ילד. עבור ביצוע תכניות טיפול המשרד משלם כ-800 ₪ לחודש עבור ילד באומנה "רגילה" וכ-1,100 ₪ באומנה "הטיפולית". בנוסף המשרד מתקצב את גופי האומנה לצורך העסקת רופא משפחה כיועץ לנושא כשירות המועמדים לאומנה מבחינה רפואית וכן מתקצב אותם על כל משפחה שנקלטה במאגר המשפחות. באומנה "הטיפולית" המשרד מממן העסקת פסיכיאטר בהיקף של 80 שעות טיפוליות לכל 60 ילדים.

בכבוד רב,
רונית ספיר
מנהלת תחום (העמדת מידע לציבור)

